

12) Lovforslagets § 32, med den vedtagne *Ændring* saalydende:

Til Honorarer for de øvrige Lærere og Lærerinder, Lægen og de andre ved Institutet ansatte Betjente stilles der til Ministeriets Raadighed en samlet Sum af 5,000 Rd.

vedtoges eenstemmig med 67 Stemmer.

Lovforslagets §§ 33—35 (see Tillæg A Sp. 1189—90)

vedtoges uden Afstemning.

Korslaget under Nr. 24 af Udvalget:

Afsnitsnumrene og Paragraphnumrene rettes efter Afstemningerne.

vedtoges som selvsølgelig uden Afstemning.

Derefter sattes Sagens *Dvergang* til 3die Behandling under Afstemning, og vedtoges eenstemmig med 77 Stemmer.

Ændringsforslag til Sagens 3die Behandling indkaldtes til førstkommende Mandag Middag, Kl. 1.

Man gik derpaa til den næste Sag paa Dagsordenen:

Første Behandling af „Forslag til Lov angaaende Besættelsen af Præsteembeder i Folketirker.“

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 185—88)

Th. Nielsen: Det kan naturligtvis kun glæde mig, at Regjeringen er fremkommet med dette Forslag, selv om man ikke kan føle sig tilfredsstillet derved. Det er altid et *Bidnesbyrd* om, at Tanken om, at Menighederne virkelig skulle have Deelagtighed i Præsteembedernes Besættelse, er trængt ialfald et godt Stykke frem, og skulle vi end denengang ikke komme til noget Resultat, er jeg dog overbevist om, at Tanken er trængt saa stærkt frem, at den ikke vil kunne lade sig tilbageholde i Længden. Det forekommer da ogsaa mig, at hvad enten vi see Sagen fra den historiske, eller folkelige, christelige Side, bør Menighederne have Deelagtighed i Præsteembedernes Besættelse. Det

er jo simpelthen den historiske Ret, de begjære at faae tilbage. Det vil erindres, at allerede i den katolske Tid havde Menighederne en Medbestemmelsesret ved Besættelsen af Præsteembederne, idet det kun var forbeholdt Biskoppen, at han kunde nægte at anerkende, hvad Menigheden maatte ønske, og siden, da Reformationen blev indført, blev det bestemt i Kirkeordinantsen af 12te September 1537, at Menighederne skulde udsee gjæve Mænd, disse gjæve Mænd skulde udsee sig en Præst, og denne Præst skulde sendes til Biskoppen for at prøves af ham, og efter denne Prøvelse af Biskoppen kunde han faae Kaldsbrev af Lehnsmanden. Senere gik det vel mere og mere tilbage med denne Valgret, idet den gik over til Adelsmændene, og 1848 gik den over til Kongen eller Ministeriet; men dette kan jo kun være midlertidigt, og nu mener jeg, at Tiden maa være kommen til, at Kaldsretten vender tilbage til Folket, hvor den oprindeligt har hørt hjemme. Saaledes forholder Sagen sig seet fra den historiske Side. Seet fra den folkelige Side er det klart, at man ikke kan have politisk Frihed eller fri Forsatning, uden at det maa gjøre sig gjældende paa alle Omraader. Jeg sagde før, at man maatte glæde sig over, at Forslaget er blevet fremlagt, og jeg skal gjentage det, thi dette er et *Bidnesbyrd* om, at man er kommen saavidt, at man ogsaa paa dette Omraade seer den frie Forsatnings Luftning gjøre sig gjældende. Det er jo ogsaa klart nok, at siden vi have faaet den frie Forsatning, har der stadig fundet Bestræbelser Sted for, at Menighederne skulde have Meddeeltighed i denne Valgret. Allerede den Commission, der blev nedsat den 17de December 1853, omtalte en saadan Ret; i alt Fald maatte Menighederne have nogen, og siden har dette Spørgsmaal aldrig hvilet, navnlig siden Folket fik Indflydelse paa, hvem der skulde være dets Lærere, hvilket skete ved Loven af 8de Marts 1856. Allerede den daværende Folkehingsmand for Præste Amts 4de Valgkreds — Walthers — indbragte i December Maaned 1857 et Forslag om Communernes Valgret til Præster. Det var rigtig nok en meget indskrænket Valgret. Hans Forslag gik nemlig kun ud paa, at de skulde have Valget